

TỪ ĐIỂN MÁY TÍNH ANH-VIỆT

ENGLISH VIETNAMESE COMPUTING DICTIONARY

WITH A KEY TO PRONUNCIATION - ILLUSTRATIONS - EXPLANATION



Chủ biên: KS. NGUYỄN PHI KHỨ

NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI
TRUNG TÂM TIN HỌC TP. HCM

PHIÊN ÂM
MINH HỌA
GIẢI THÍCH

Chủ biên : NGUYỄN PHI KHỨ

TỰ ĐIỂN

MÁY TÍNH

ANH - VIỆT

TRUNG TÂM TIN HỌC ỨNG DỤNG TP. HCM
NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI

NHÓM BIÊN SOẠN

Chủ biên: Kỹ sư NGUYỄN PHI KHÚ
Phó Giám Đốc Trung Tâm Tin Học ứng dụng TP.HCM

Cùng tham gia: - Thạc sĩ NGUYỄN CẦN
Trung Tâm Khoa Học Tự Nhiên và Công Nghệ Quốc Gia
- Thạc sĩ LÊ TỰ HÝ
- QUANG HÙNG
- HỒ THANH NGÂN
- Kỹ sư TRẦN THẾ SAN
- PTS LÊ MINH TRUNG

Lời Nói Đầu

Ngày nay, khoa học máy tính đang phát triển mạnh và xâm nhập vào mọi lĩnh vực khoa học, công nghệ, kinh tế, xã hội, quản lý v.v... Nhiều ngành thậm chí không thể tồn tại nếu không có khoa học máy tính. Ở Việt Nam máy tính cũng đang phát triển nhanh chóng, từ phần cứng, phần mềm, hệ thống mạng cho đến các lĩnh vực hệ thống xử lý thông tin, hệ thống truyền thông, các hệ văn phòng v.v... Để phát triển và ứng dụng được khoa học máy tính không chỉ đòi hỏi kiến thức, trang thiết bị, đội ngũ chuyên viên... mà còn phải hiểu biết và đi đến thống nhất hệ thống thuật ngữ chuyên ngành. Xuất phát từ nhận định trên chúng tôi biên soạn cuốn "Từ Điển Anh Việt về MÁY TÍNH" dựa trên nguồn tham khảo chính là IBM Dictionary of Computing xuất bản năm 1994, các thuật ngữ được phiên âm theo "English Pronouncing Dictionary" của tác giả Daniel Jones xuất bản năm 1992 là lời phiên âm thông dụng nhất hiện nay.

Từ điển bao gồm khoảng 18.000 mục từ, được trình bày theo cách giải thích và định nghĩa các thuật ngữ chuyên dùng trong khoa học máy tính bao quát các lĩnh vực về máy tính cá nhân, các hệ thống xử lý thông tin, các hệ truyền thông, các hệ văn phòng, các mạng liên kết, các sản phẩm phần cứng và phần mềm thông dụng v.v...

Hệ thống các thuật ngữ này được rút ra từ Tổ chức Quốc tế và Tiêu chuẩn hóa (ISO), Ủy ban kỹ thuật điện Quốc Tế, và Từ điển Tiêu chuẩn quốc gia Hoa Kỳ về các hệ thống tin ANSI X3. 172 - 1990 ...

Thuật ngữ về khoa học Máy tính ở Việt Nam hiện nay trong giai đoạn phát triển, có nhiều thuật ngữ chưa được sử dụng thống nhất, nhiều thuật ngữ chưa rõ ràng về ngữ nghĩa, và cũng có những thuật ngữ sử dụng trực tiếp từ tiếng Anh, trong tình hình đó, việc biên soạn cuốn sách này là cần thiết nhưng cũng gặp không ít khó khăn.

Trong lần xuất bản đầu tiên, chúng tôi đã nhận được rất nhiều đóng góp và góp ý xây dựng về nội dung sách. Nhóm biên soạn chúng tôi chân thành cảm ơn quý độc giả về mọi ý kiến đóng góp xây dựng này. Trong kỳ tái bản này chúng tôi đã hiệu đính toàn bộ các sai sót, và mong ước cuốn "Từ Điển Anh - Việt về Máy Tính" này luôn luôn là một công cụ đắc lực cho tất cả các bạn trong lĩnh vực tra cứu và thuật ngữ chuyên ngành này. Để đạt được sự hoàn thiện trong công việc, nhóm tác giả chúng tôi rất cảm kích và tri ân nếu nhận được sự góp ý chân tình của bạn đọc.

NHÓM BIÊN SOẠN

Key To Phonetic Symbols

Ký Hiệu Phát Âm

Vowels and diphthongs			Nguyên âm và Nguyên âm đôi		
1	i	as in see /si:/	11	æ	as in fur /fɜ:(r)/
2	ɪ	as in sit /sɪ/	12	ə	as in ago /ə'gəʊ/
3	e	as in ten /ten/	13	eɪ	as in page /peɪdʒ/
4	æ	as in hat /hæt/	14	əʊ	as in home /həʊm/
5	ɑ:	as in arm /ɑ:m/	15	aɪ	as in five /faɪv/
6	ʌ	as in got /gɒt/	16	aʊ	as in now /naʊ/
7	ɔ:	as in saw /sɔ:/	17	ɔɪ	as in join /dʒɔɪn/
8	ʊ	as in put /pʊt/	18	ɪə	as in near /nɪə(r)/
9	u:	as in too /tu:/	19	eə	as in hair /heə(r)/
10	ʌ	as in cup /kʌp/	20	oə	as in pure /pjʊə(r)/

Consonants Phụ âm

1	p	as in pen /pen/	13	s	as in so /səʊ/
2	b	as in bad /bæd/	14	z	as in zoo /zu:/
3	t	as in tea /ti:/	15	ʃ	as in she /ʃi:/
4	d	as in did /dɪd/	16	ʒ	as in vision /'vɪʒn/
5	k	as in cat /kæt/	17	h	as in how /haʊ/
6	g	as in got /gɒt/	18	m	as in man /mæn/
7	tʃ	as in chin /tʃɪn/	19	n	as in no /nəʊ/
8	dʒ	as in June /dʒu:n/	20	ŋ	as in sing /sɪŋ/
9	f	as in fall /fɔ:l/	21	l	as in leg /leg/
10	v	as in voice /vɔɪs/	22	r	as in red /red/
11	θ	as in thin /θɪn/	23	j	as in yes /jes/
12	ð	as in then /ðen/	24	w	as in wet /wet/

// dấu trọng âm vd : about /ə'baʊt/

ABP Actual Block Processor Bộ xử lý khối thực

AB roll Trong kỹ thuật in, là một cuộn giấy có độ dày từ 0,025 đến 0,05 mil. Nó là một cuộn giấy mỏng có độ dày từ 0,025 đến 0,05 mil. Nó là một cuộn giấy mỏng có độ dày từ 0,025 đến 0,05 mil.

absolute address địa chỉ tuyệt đối (1) Là địa chỉ lập để định ra một vị trí mà không cần tham chiếu tới một

có thể là một địa chỉ cơ số (2) Là địa chỉ được xác định bởi một vị trí lưu trữ bởi

A Ký hiệu Ampère hoặc Angstrom.

ablation /æb'leɪʃn/ Kỹ thuật ghi dữ liệu vào bộ nhớ quang học bằng cách phóng tia laser vào tấm màng kim loại mỏng trong bộ nhớ này.

abbreviated address calling

/ə'brɪ:vɪeɪtɪd ə'dres 'kɔ:lɪŋ/ **Gọi theo địa chỉ tắt.** Cách cho phép người gọi chỉ gọi với một ít ký tự trong số các ký tự của một địa chỉ đầy đủ mà người ta đã khởi tạo. (1) (A). Những mạng (máy tính) cho phép người dùng biểu thị một trong những mã hiệu địa chỉ tắt. Việc cấp phát các mã hiệu địa chỉ tắt tới một hay nhiều đích nhận có thể thay đổi nếu cần để cho phù hợp với tiến trình cấp phát.

abbreviated addressing /ə'brɪ:vɪeɪtɪd ə'dresɪŋ/ **Đánh địa chỉ tắt.** Một phương thức tạo địa chỉ trực tiếp sao cho có thể truy cập địa chỉ này qua một phần của nó và cho phép xử lý dữ liệu nhanh chóng với mã địa chỉ đã được làm gọn lại này.

abbreviated combined relation condition /ə'brɪ:vɪeɪtɪd kəm'baɪnd rɪ'leɪʃn kən'dɪʃn/ Trong ngôn ngữ COBOL, điều kiện đã tổ hợp này nhận được bằng cách giản lược một chủ

abnormal end of task (abend) Kết thúc không chuẩn. Kết thúc bất thường của một nhiệm vụ.

abnormal end of task (abend) Kết thúc bất thường của một nhiệm vụ. Kết thúc không chuẩn của một nhiệm vụ. Kết thúc bất thường của một nhiệm vụ.



abnormal end of task (abend) Kết thúc bất thường của một nhiệm vụ. Kết thúc không chuẩn của một nhiệm vụ.

thể chung và một toán tử quan hệ chung trong một dãy liên tiếp các điều kiện quan hệ.

abbreviated installation /ə'brɪ:vɪeɪtɪd ɪnstə'leɪʃn/ **Khởi tạo vắn tắt.** Trong hệ AS/400 và System/38, đây là quá trình khởi tạo có kiểm tra và phục hồi lỗi nhưng không lưu lại phiên bản đã lưu giữ của hệ điều hành. Tương phản với normal installation.

abbreviation /ə'brɪ:vɪeɪʃn/ **Sự biểu diễn vắn tắt** và có thứ tự về dữ liệu mà vẫn đảm bảo nhận dạng đúng dữ liệu đó. Xem thêm data code (A).

abend abnormal end of task Kết thúc nhiệm vụ bình thường, hoặc không chuẩn.

abend code /ə'bend kəʊd/ **Mã kết thúc không chuẩn.** Một mã hệ thống, nhận biết được số thông báo và loại điều kiện lỗi gây ra việc kết thúc không chuẩn.

ABC Adaptive Bilevel Image Compression. **Nén ảnh song mức thích ứng.**

ABM Asynchronous Balanced Mode. **Phương thức cân bằng dị bộ.**

ABME Asynchronous Balanced Mode Extended. **Phương thức cân bằng dị bộ mở rộng.**

abnormal end /æb'no:ml end/ **Kết thúc không chuẩn.** Đồng nghĩa với abnormal termination.

abnormal end of task (abend) /æb'no:ml end ɒv tu:sk/ **Nhiệm vụ không hoàn thành.** Chấm dứt một nhiệm vụ trước lúc hoàn thành vì một điều kiện lỗi không thể khắc phục được bằng mọi cách trong khi nhiệm vụ đó đang thực thi.

abnormal termination /æb'no:ml tɜ:ɪn'teɪʃn/ **Chấm dứt không chuẩn. (1)** Đình chỉ việc xử lý trước kết hoạch kết thúc. (T) **(2)** Một hệ thống thất bại hay một tác động làm kết thúc không thành công. **(3)** Trong system/38, có nghĩa là một sự chấm dứt khác với việc thực thi thành công lệnh ngừng nguồn hệ thống (Paver Down System). Xem thêm abend.

abort /ə'bo:t/ **Hủy bỏ.** Trong truyền dữ liệu, đó là một chức năng yêu cầu từ một trạm gửi sơ cấp, thứ cấp hay trạm tổ hợp để nơi nhận hủy bỏ hay bỏ qua tất cả dãy bit đã truyền từ nơi gửi, kể từ những dãy cờ hiệu trước đó hoặc gạt bỏ hay bỏ qua tất cả dữ liệu đã truyền từ nơi gửi kể từ điểm kiểm tra trước đó.

aborted connection /ə'bo:tɪd kə'nekʃn/ Trong việc bảo vệ máy tính, đó là việc hủy liên lạc với các thủ tục đã tạo lập nhằm ngăn chặn người không có thẩm quyền truy cập tới những gì họ không được phép.

abort sequence /ə'bo:t 'sɪ:kwəns/ Một mẫu bit xác định, có thể có bất cứ đâu trong luồng bit để chấm dứt việc truyền của một khung truyền tin hiệu sớm hơn dự định. (T)

about... /ə'baʊt/ **(1)** Trong cấu trúc truy cập người dùng chung SAA, một tác động trợ giúp làm hiển thị thông tin về quyền sở hữu và bản quyền của trình ứng dụng đó. Trong cấu trúc truy cập người dùng chung, một tác động để hiển thị cửa sổ logo của trình ứng dụng.

ABP Actual block processor. **Bộ xử lý khối thực.**

AB roll Trong những ứng dụng đa môi trường đó là sự quay lùi đồng bộ của hai ảnh video đã ghi để thực hiện các hiệu ứng như là: hòa giải, tẩy rửa hoặc xen lẫn, bằng cách sử dụng cả hai ảnh cùng lúc.

absolute address /'æbsəlu:t ə'dres/ **Địa chỉ tuyệt đối. (1)** Là địa chỉ trực tiếp để định ra một vị trí mà không cần tham chiếu tới một địa chỉ cơ sở nào cả. Địa chỉ tuyệt đối cũng có thể là một địa chỉ cơ sở. (T) **(2)** Là địa chỉ được gán thường trực cho một vị trí lưu trữ bởi người thiết kế (A). **(3)** Tương đồng với explicit address, machine address specific address. **(4)** Xem base address, relative address.

absolute addressing /'æbsəlu:t ə'dresɪŋ/ **Đánh địa chỉ tuyệt đối.** Cách đánh địa chỉ trong đó phần địa chỉ của lệnh chứa một địa chỉ tuyệt đối. (1)(A).

absolute coding /'æbsəlu:t 'kəʊdɪŋ/ **Đánh mã tuyệt đối.** Việc tạo mã dùng các lệnh máy tính với các địa chỉ tuyệt đối. (A) Tương đồng với specific coding.

absolute command /'æbsəlu:t kə'mu:nd/ **Lệnh (yêu cầu) tuyệt đối.** Trong đồ họa máy tính, đó là lệnh hiển thị làm cho thiết bị hiển thị thông dịch dữ liệu đi sau lệnh đó như là các tọa độ tuyệt đối. (1) (A). Tương đồng với Absolute instruction.

absolute coordinate **Tọa độ tuyệt đối. (1)** Tọa độ định ra vị trí của một điểm có thể đánh địa chỉ ứng với gốc của một hệ tọa độ xác định. (1) (A) Tương phản với relative coordinate

absolute data /'æbsəlu:t 'dettə/ **Dữ liệu tuyệt đối.** Trong đồ họa máy tính, là các giá trị trong một chương trình máy tính để định ra tọa các tọa độ thực trên vùng hiển thị hay vùng lưu trữ. Tương phản với relative data.



absolute device /'æbsəlu:t di'vaɪs/ **Thiết bị tuyệt đối.** Là thiết bị định vị, chẳng hạn như một bảng con nhằm tường trình vị trí của nó cho hệ điều hành như là một tập số trong hệ tọa độ.

absolute error /'erə/ **Sai số tuyệt đối.** (1) Một hiệu đại số, trong đó số trừ là giá trị đúng về mặt lý thuyết hoặc giá trị thực, giá trị chỉ định và số bị trừ là giá trị tính toán, quan sát hay đo đạc được. (1)(A) (2) Lượng sai số được tính theo cùng đơn vị khi đại lượng đó chứa sai số. (A) (3) Nhiều lúc cũng được hiểu là trị tuyệt đối của sai số, tức là độ lớn của sai số mà không kể đến dấu đại số. (A)

absolute expression /'tk'spreʃn/ **Biểu thức tuyệt đối.** Biểu thức thời gian kết hợp có giá trị không phụ thuộc cách thức định vị lại chương trình. Một biểu thức tuyệt đối có thể biểu diễn một địa chỉ tuyệt đối.

absolute instruction

/'æbsəlu:t in'strækʃn/ **Chỉ thị (lệnh) tuyệt đối.** (1) Một lệnh máy tính ở dạng khả thi cuối cùng. (1) (2) Đồng nghĩa với absolute command.

absolute loader /'æbsəlu:t 'ləʊdə/ **Trình tải tuyệt đối.** Một chương trình để đọc một chương trình máy tính vào vùng lưu trữ chính bắt đầu từ địa chỉ gốc (A).

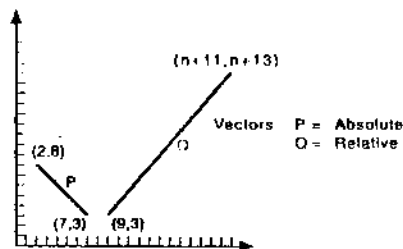
absolute positioning /'æbsəlu:t pə'zɪʃnɪŋ/ **Sự định vị tuyệt đối.** Cách định vị một mẫu dữ liệu ứng với gốc định vị.

absolute priority /'æbsəlu:t praɪ'ɒrəti/ **Ưu tiên tuyệt đối.** Trong hệ điều hành OS/2, đó là sự ưu tiên của một quá trình mà hệ điều hành không chi phối được. Tương phản với dynamic priority.

absolute term /'æbsəlu:t tɜ:m/ **Hạng tử tuyệt đối.** Là hạng tử có giá trị không bị ảnh hưởng do sự định vị lại.

absolute value /'æbsəlu:t 'vælju:/ **Giá trị tuyệt đối.** Là độ lớn của một số thực không kể dấu đại số của nó.

absolute vector /'æbsəlu:t 'vektə(r)/ **Vectơ tuyệt đối.** (1) Trong đồ họa máy tính, đó là một vectơ mà ngọn và gốc độ tuyệt đối. (1) (A) (2) Tương phản với incremental vector. Xem thêm relative vector.



1. Absolute and Relative Vectors

abstract symbol /'æbstrækt sɪmbəl/ **Ký hiệu trừu tượng.** (1) Ký hiệu mà ý nghĩa và cách dùng chưa được minh định bằng một thỏa thuận chung, nhưng phải được định nghĩa theo từng lúc dùng ký hiệu. (1) (A) (2) Trong cách nhận ký tự quang học, là một ký hiệu có dạng thức không gợi ra ý nghĩa và cách dùng; các ký hiệu như thế vẫn phải được định nghĩa theo từng nhóm ứng dụng cụ thể.

AC Alternating current. Dòng (điện) xoay chiều.

Academy Studies /ə'kædəmi 'stɑ:dɪz/ **Những nghiên cứu hàn lâm.** Bộ phận công trình được học viện IBM thực hiện tập trung. Đây là Viện gồm các thành viên ở viện hội đồng kỹ thuật viện lâu năm và các hội viên của IBM. Những nghiên cứu hàn lâm bao gồm các phân tích về việc phát hành các kỹ thuật then chốt, do các thành viên học viện chọn lựa để nghiên cứu sau đó chuyển đến bộ phận quản lý.

ACB (1) Access methodblock. Khối điều khiển phương pháp truy cập. **(2)** Adapter control block. Khối điều khiển bộ điều hợp. **(3)** Application control block. Khối điều khiển ứng dụng.

ACB address space /ə'dres spets/ **Không gian địa chỉ ACB.** Trong VTAM, là không gian địa chỉ mà ACB được dùng đến. Xem Associated address space, session address space.

ACB-based macroinstruction /beɪst. ˌmækrəʊɪn'straɪn/ **Chỉ thị (lệnh) Macro dựa trên ACB.** Trong VTAM, đó là một chỉ thị macro mà các tham số của nó được người dùng định rõ trong một khối ABC.

ACBGEN Application control block generation. **Thế hệ khối điều khiển ứng dụng.**

ACB name (1) Tên của một chỉ thị macro ACB. **(2)** Một tên chỉ định cho một câu lệnh xác định ở VTAM APPL hoặc chỉ thị macro ACB của chương trình ứng dụng VTAM. Tương phản với network name.

ACC (1) Accumulate. Tích lũy **(2)** Accumulator. Bộ tích lũy. **(3)** Application control code. Mã điều khiển ứng dụng.

acceleration time /æk.sələ'reɪʃn taɪm/ **Thời gian gia tốc.** Là một thời gian vượt trội cần thiết để một thiết bị từ phụ, như ổ băng từ chẳng hạn đạt tới vận tốc mà ở đó dữ liệu có thể đọc hoặc chép.

accelerator /æk.sələ'reɪtə/ **Bộ (phím) gia tốc.** **(1)** Trong chương trình AIX Windows, là sự thay đổi thao tác bàn phím sang thao tác trên chuột. Ví dụ, nhấn chìm phím shift và có thể tạo ra cũng một menu như khi dùng chuột. Đặc trưng của bộ tăng tốc là làm tăng tốc độ nhập và thuận lợi hơn. **(2)** Trong cấu trúc SAA Common User Access, một phím hay tổ hợp

phím kéo theo một chức năng ứng dụng được xác định.

accept /æk'sept/ **Chấp nhận, tiếp nhận (1)** Trong trình ứng dụng VTAM, để tạo lập một ký tác vụ ở bộ logic (LN) nhằm đáp ứng yêu cầu CINIT ở điểm điều khiển dịch vụ hệ thống (SSCP). Yêu cầu khởi tạo ký tác vụ xảy ra khi người dùng ở trạm cuối khai thác dữ liệu, trình ứng dụng VTAM phát một chỉ thị macro hay bộ điều hành phát ra một lệnh. Xem thêm acquire. **(2)** Là một quá trình SMP để di chuyển mã được phân bổ mà các chương trình kiểu MVS tới các thư viện phân bổ.

acceptance test /æk'septəns test/ **Kiểm định tiếp nhận.** Kiểu kiểm định một hệ thống hay bộ phận chức năng, thường được người dùng thực hiện trên chúng sau khi khởi tạo, với sự tham dự của người bán để đảm bảo thỏa mãn các đòi hỏi về hợp đồng (I) (A).

accept - command - key indicator (AC indicator) /æk'sept kə'mɑ:nd ki : 'ɪndɪkeɪtəd/ **Bộ chỉ thị AC.** Trong trình tiện ích trạm hoạt động của System / 36, bộ chỉ thị là bộ phát tín hiệu trạng thái của bất cứ yêu cầu nào phím lệnh của người đang dùng xác định.

accepting station /'ækseptɪŋ 'steɪʃn/ **Trạm tiếp nhận.** Trong các hệ thống có ACF/TAM, đó là một trạm đến tiếp nhận thông báo.

accept - sequence - error indicator /'æksept sɪ:kwəns 'erə 'ɪndɪkeɪtə/ (AE indicator) **Bộ chỉ thị cho phép các bộ phận vận hành bỏ qua những hiển thị đòi hỏi.**

access /'ækses/ **Truy cập.** **(1)** Để nhận được cách dùng một tiềm lực ở máy tính. (T) **(2)** Cách dùng một phương pháp truy cập. (A) **(3)** Cách thức máy tính tham chiếu tới các file hay các tập hợp dữ liệu. **(4)** Để nhận được dữ liệu từ hay đến nơi đặt dữ liệu ở thiết bị lưu trữ. **(5)** Trong an toàn máy tính một loại tương